

PM 2017:30 RV (Dnr 110-1641/2016)

Förslag till strategi för ökad användning av solel (ER 2016:16), samt förslag till heltäckande solelstatistik (ER 2016:20)

Remiss från Miljö- och energidepartementet
Remisstid den 16 februari 2017

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen "Förslag till strategi för ökad användning av solel (ER 2016:16), samt förslag till heltäckande solelstatistik (ER 2016:20)" hänvisas till vad som sägs i promemorian.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Katarina Luhr anför följande.

Ärendet

Regeringen har givit Energimyndigheten i uppdrag att analysera hur solel ska kunna bidra till att Sverige på sikt ska ha 100 procent förnybar energi och därtill föreslå en strategi för hur användningen av solel ska kunna öka i Sverige.

Energimyndigheten ska också redovisa ett förslag till hur en heltäckande statistik ska kunna tas fram för området el från sol.

Miljö- och energidepartementet har remitterat Energimyndighetens "Förslag till strategi för ökad användning av solel (ER 2016:16), samt Förslag till heltäckande solelstatistik (ER 2016:20)" till Stockholm stad. Förslagen och samtliga underlagsrapporter finns att läsa på [Energimyndighetens hemsida](#).

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och Stockholms Stadshus AB.

Stockholms Stadshus AB har i sin tur remitterat vidare till dotterbolagen AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB), Stockholm Vatten och Avfall AB, Stockholms Stads Parkerings AB, Stockholm Hamn AB, Stockholm Globe Arena Fastigheter AB (SGA Fastigheter) och intressebolaget Fortum Värme samägt med Stockholms stad. AB Stockholmshem, SISAB, SGA Fastigheter och Stockholms Stads Parkerings AB har valt att inte svara på remissen.

Exploateringskontoret, miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret har svarat med kontorsyttranden.

Stadsledningskontoret anser att strategins mål överensstämmer väl med stadens mål för solel, men behöver bli tydligare vad gäller de ekonomiska villkoren för en stor aktör som Stockholms stad. Stadens avsikt är att producera solel för eget bruk och inte att sälja elen kommersiellt. Det är den samlade effekten av energiskattereduktion, investeringsstöd och elcertifikat tillsammans med elpriset och installationskostnaden som avgör om det är lönsamt att installera solel. Det behöver tydligt framgå av strategin att solel ska vara lönsamt att installera i framtiden även för att stor aktör som Stockholms stad, och incitamenten behöver anpassas därefter.

Exploateringskontoret ser positivt på förslaget till informationsinsatser för att främja solel, bland annat genom energi- och klimatrådgivare. Förslaget att bygga vidare på kommunernas energi- och klimatrådgivning och förstärka denna är klokt eftersom det är en befintlig struktur och inget nytt behöver byggas upp. Kontoret håller också med om att det i dagsläget inte är helt naturligt att kommuner i planeringsprocessen beaktar solfrågan och planerar för optimala stadsstrukturer i det avseendet. Det skulle vara positivt om planeringsprocessen utvecklas och bättre beaktar solfrågan och planerar för optimala stadsstrukturer i det avseendet.

Fastighetsnämnden påpekar skillnaden i den tekniska potentialen samt den praktiska när hänsyn har tagits till logiken i att undvika överproduktion på enskilda fastigheter samt skatteregler per organisationsnummer. Avslutningsvis stödjer fastighetsnämnden utredningens slutsats i att bygglovsprocessen behöver ses över för att mer effektivt supportera utvecklingen av solel.

Miljöförvaltningen välkomnar att regeringen tar fram en strategi för solelsproduktion i Sverige. Dock anför förvaltningen att det kvarstår flera oklarheter om vilka skatteregler och ekonomiska stöd som ska gälla framledes. Det i sig anses hämmande för investeringarna eftersom de ekonomiska förutsättningarna under en anläggnings tekniska drifttid därigenom är svåra att förutse.

Stadsbyggnadskontoret anser generellt att strategin bör utvecklas avseende möjligheterna att producera solel i Sverige. Kommunernas olika förutsättningar bör framgå inte minst då det finns stora geografiska skillnader, till exempel vad gäller soltimmar och energibehov i byggnader. Med tanke på att klimatet förändras bör även framtida konsekvenser för solutbyte och energibehov tas upp.

Trafikkontoret framför att en strategi för solel med en bred politisk överenskommelse som borgar för att säkerställa långsiktiga spelregler för utvecklingen av förnybar elproduktion är en god förutsättning för framtida miljöinvesteringar. Vidare anför kontoret att solesinstallationer beskrivs som att de i första hand kommer att genomföras på hustak, fasader och i solelsparker. Trafikkontoret kommer därför sannolikt inte att kunna bidra i nämnvärd omfattning till framtida solesinstallationer då trafikkontoret inte har byggnader eller områden som lämpar sig för detta.

Sammantaget har trafikkontoret inget att invända mot eller att tillägga till förslagen eller materialet i betänkandet.

Stockholms Stadshus AB:s koncernledning välkomnar den föreslagna strategin för ökad användning av solel och förslaget till heltäckande solesstatistik. Koncernledningen framhåller vikten av att framtida regelverk harmoniseras för små och medelstora anläggningar upp till 255 kWp, eftersom att storleken på anläggningarna främst beror på tekniska orsaker och inte ägarförhållanden. För

koncernens bolag kan det antas att de flesta anläggningarna kommer att vara inom kategorin små anläggningar.

Därför är det viktigt att skatteregler och de ekonomiska stöd som tas fram blir tydliga, förenklar administrationen och säkerställer likställighet för olika aktörer. I detta ser koncernledningen positivt på att strategin också syftar till att förbättra tydligheten kring byggregler för installation av solceller genom ökad samordning av kommunala regelverk.

Mina synpunkter

Energimyndigheten visar genom sitt förslag till strategi att solen kan öka till att bidra med mellan 5 och 10 procent av den totala elanvändningen i Sverige år 2040, motsvarande 7-14 TWh per år. För att solen ska kunna bidra till att uppnå målet om 100 procent förnybar elproduktion år 2040, måste produktionen alltså öka väsentligt från dagens nivå på ca 0,12 TWh.

Strategins första del syftar till att underlätta för introduktionen av små och mellanstora anläggningar på elmarknaden. Ett exempel på detta är införande av ett så kallat solROT-avdrag istället för investeringsstöd för privatpersoner. Jag stöder ett sådant upplägg eftersom de ofta långa handläggningstiderna måste förkortas betydligt.

Ett annat viktigt förslag i strategin är att energiskattelagen justeras och gäller per anläggning istället för per juridisk person, en åtgärd som i princip efterfrågats av alla och kommer möjliggöra en ökad solcellsmarknad i Sverige hos större fastighetsägare, bostadsrättsföreningar, kommuner, landsting såväl som företag.

Ytterligare förslag som tas upp som är av stor vikt för en utökad solesproduktion i Stockholm är möjligheten till skattereduktion för mellanstora anläggningar och att utbyggnaden blir mer resurseffektiv genom en översyn av bygglovsprocesser och fysisk planering.

För Stockholms del så finns det i Strategin för fossilbränslefritt Stockholm 2040 två mål som specifikt berör solen. Dels att staden ska uppnå en egen solesproduktion som motsvarar minst 10 procent av Stockholms stads elanvändning till år 2040, dels att staden ska öka sin egen solenergiproduktion till år 2020 i en takt som styr mot och klarar 2040-målet. Stadens ambition ligger alltså väl i linje med Energimyndighetens bedömning. Idag producerar staden ca 2 GWh solen per år i sina egna anläggningar.

För att nå en produktion som motsvarar 10 procent av elanvändningen behöver kapaciteten byggas ut till ca 70 GWh till år 2040, Stockholm kommer därför behöva öka takten i utbyggnaden av solesproduktion än mer framöver. Staden kan och bör se över den fysiska planeringen samt förenkla bygglovsprocessen kring solceller, sprida information, kunskap och goda exempel genom energi- och klimatrådgivare. Även Stockholms solkarta, är ett viktigt verktyg för att man ska kunna skaffa sig en uppfattning om potentialen för solesproduktion där man bor, oavsett om man är privatperson, en förening eller ett bolag.

Regeringen aviserade i höstbudgeten 2015 ökade satsningar på solceller om 225 Mkr 2016 och därefter 390 Mkr varje år 2017–2019. Detta innebär sammanlagda satsningar om 1,4 miljarder kr och tillsammans med majoritetens klimatomiljard så finns det medel för solen som kan sökas av såväl stadens bolag som förvaltningar.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen "Förslag till strategi för ökad användning av solex (ER 2016:16), samt förslag till heltäckande solexstatistik (ER 2016:20)" hänvisas till vad som sägs i promemorian.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 8 februari 2017

KATARINA LUHR

Bilagor

1. Förslag till strategi för ökad användning av solex, sammanfattning
2. Förslag till heltäckande solexstatistik, sammanfattning

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

Regeringen har givit Energimyndigheten i uppdrag att analysera hur solenergi ska kunna bidra till att Sverige på sikt ska ha 100 procent förnybar energi och därtill föreslå en strategi för hur användningen av solenergi ska kunna öka i Sverige.

Energimyndigheten ska också redovisa ett förslag till hur en heltäckande statistik ska kunna tas fram för området el från sol.

Miljö- och energidepartementet har remitterat Energimyndighetens ”Förslag till strategi för ökad användning av solenergi (ER 2016:16), samt Förslag till heltäckande solenergistatistik (ER 2016:20)” till Stockholm stad.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafikinämnden och Stockholms Stadshus AB.

Stockholms Stadshus AB har i sin tur remitterat vidare till dotterbolagen AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB), Stockholm Vatten och Avfall AB, Stockholms Stads Parkerings AB, Stockholm Hamn AB, Stockholm Globe Arena Fastigheter AB (SGA Fastigheter) och intressebolaget Fortum Värme samägt med Stockholms stad. AB Stockholmshem, SISAB, SGA Fastigheter och Stockholms Stads Parkerings AB har valt att inte svara på remissen. Exploateringskontoret, miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret har svarat med kontorsyttranden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 16 januari 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Frågan om utbyggnad av solenergi ingår i stadens Miljöprogram 2016-2019, och preciseras i stadens Strategi för fossilbränslefritt Stockholm 2040. I denna strategi finns följande två mål kopplade till solenergi:

- Staden ska uppnå en egen elproduktion baserad på solenergi som motsvarar minst 10% av Stockholms stads elanvändning (2040).
- Staden ska öka sin egen solenergiproduktion till 2020 i en takt som styr mot och klarar 2040-målet.

Produktion av solenergi i stadens organisation ska följa stadens Riktlinjer för förnybar energi i stadens egna fastigheter (dnr 310-1382/2013). En utgångspunkt för dessa riktlinjer är att de ekonomiska och tekniska förutsättningarna ska vara styrande för investeringar i förnybar energi i stadens fastigheter.

Idag producerar staden ca 2 GWh solenergi per år i sina egna anläggningar. Detta innebär en installerad effekt på ca 2000 kWp (maximal effekt där p står för ”peak”). För att nå en produktion som motsvarar 10% av elanvändningen behöver kapaciteten byggas ut till ca 70 GWh till 2040. En årsproduktion på 70 GWh skulle motsvara 0,5-1% av Sveriges solenergiproduktion om den nationella strategins mål förverkligas.

Stadens satsning på solenergi syftar till att täcka en viss del av konsumtionen och inte att

staden ska vara en kommersiell solelsproducent som säljer elen till andra. Aktörer som producerar för eget bruk kallas ibland "prosumenter". Man kan sålunda kalla Stockholms stad för en "storprosumenter" av sol.

Under sommaren 2016 införde regeringen energiskatt på sol vilket hade till följd att nyinstallationerna av sol på Stockholms stads tak avstannade. Detta visar att energiskattebefrielse i nuläget är nödvändigt för att sol ska vara lönsamt för stadens fastighetsägare att installera. Stadens installerade effekt på ca 2000 kWp är långt över gränsen 255 kWp under vilken energiskattereduktion erhålls.

Stadens satsning på sol kan sägas fylla ett dubbelt syfte; dels att bidra till ökad produktion av förnybar energi, och dels att minska behovet av köpt energi d.v.s. en sorts energieffektivisering. Installation av solceller kan sålunda sägas konkurrera med åtgärder för energieffektivisering när det gäller vilka åtgärder som är mest lönsamma för att uppnå målen.

Stadsledningskontoret anser att målet i den föreslagna strategin för sol i Sverige överensstämmer väl med de mål som Stockholms stad satt upp.

Det är lovligt att strategin föreslår förenklingar och stöd för villaägare och andra mindre prosumenter. Däremot anser stadsledningskontoret att strategin behöver bli tydligare vad gäller en storprosumenter som Stockholms stad. Det är den samlade effekten av energiskattereduktion, investeringsstöd och elcertifikat tillsammans med elpriset och installationskostnaden som avgör om det är lönsamt att installera sol. Det behöver tydligt framgå av strategin att sol ska vara lönsamt att installera i framtiden även för att stor aktör som Stockholms stad, och incitamenten behöver anpassas därefter. Baserat på dagens situation är det nödvändigt att effektgränsen under vilken energiskattereduktion erhålls räknas per inmatningspunkt och inte per juridisk person. Den pågående översynen av skatter på finansdepartementet behöver vägas in i strategins utformning.

Stadsledningskontoret stödjer förslaget till heltäckande solstatistik. Det är viktigt att en tillförlitlig statistik samlas in till en så låg kostnad som möjligt.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att remissen "Förslag till strategi för ökad användning av sol" samt "Förslag till heltäckande solstatistik" anses besvarad med vad som sägs i detta tjänsteutlåtande.

Exploateringskontoret

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 december 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Exploateringsnämnden har inget uppdrag att ställa krav på solenergianläggningar vid markanvisningar på stadens mark. Däremot ska exploateringsnämnden uppmuntra installation av solenergianläggningar i samband med markanvisningar.

För att kunna stötta och uppmuntra till installation av solenergianläggningar behövs bra informations- och kunskapsstöd:

- Exploateringskontoret ser därför positivt på förslaget till Informationsinsatser för att främja sol, bland annat genom energi- och klimatrådgivare. Förslaget att bygga vidare på kommunernas energi- och klimatrådgivning och förstärka denna är klokt eftersom det är en befintlig struktur och inget nytt behöver byggas upp.
- Förslaget till att bygga upp en informationsplattform för sol samt solkarta är också positivt.
- Exploateringskontoret har haft branschgemensamma forum (forum för hållbart byggande) som Norra Djurgårdsstaden Innovation (NDSI). Ett av de temaområden som diskuterades var solenergianläggningar. Dessa forum var mycket uppskattade i branschen och gav bra förutsättningar för dialog och lärande. Upplägget med forum kommer att fortsätta utvecklas i staden. Energimyndighetens förslag på nytt branschöverskridande program om sol för att öka kunskapsnivån om solcellsinstallationer hos byggherrar, byggkonsulter och energikonsulter är därför helt rätt.

Energimyndigheten har valt att ge förslag på strategi i närtid samt långsiktigt. I och med den snabba teknikutvecklingen är detta ett bra upplägg.

Exploateringsnämndens uppdrag att stötta och uppmuntra till installation av solenergianläggningar kan underlättas av stöd i den fysiska planeringen:

- Exploateringskontoret håller med om att det i dagsläget inte är helt naturligt att kommuner i planeringsprocessen beaktar solfrågan och planerar för optimala stadsstrukturer i det avseendet. Det skulle vara positivt om planeringsprocessen utvecklas och bättre beaktar solfrågan och planerar för optimala stadsstrukturer i det avseendet.
- I övrigt har exploateringskontoret inga kommentarer till energimyndighetens förslag eftersom detta inte har koppling till exploateringsnämndens uppdrag.

Exploateringskontoret har i övrigt inga kommentarer till energimyndighetens förslag.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 13 december 2016 följande.

Fastighetsnämnden beslutar att godkänna och överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 16 november 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Fastighetskontoret välkomnar en strategi för solel och den breda politiska överenskommelsen som borgar för att säkerställa långsiktiga spelregler för utvecklingen av förnybar elproduktion.

Nationellt, såväl som i Stockholmsregionen, finns det en teknisk potential för ökad andel solel. Fastighetskontorets erfarenheter är dock att det är en skillnad mellan teknisk potential och reell potential.

Elproducenten får typiskt relativt låg ersättning vid försäljning av el på sommarhalvåret. Det ekonomiskt mest rationella är därför att anläggningar dimensioneras så att ingen eller liten överproduktion av el uppstår, så att anläggningen endast producerar den solel som den enskilda byggnaden har användning för. I flerbostadshus och även skolor och ishallar är det svårt att undvika överproduktion. Om överproduktion ska undvikas kommer således långt ifrån all disponibel takarea att komma ifråga för solelproduktion. Viktigt är även att tillägga är även att installation av solel endast bör övervägas på byggnader där åtgärder för att energieffektivisera dessa har genomförts.

Sedan 1 juli 2016 gäller nya skatteregler vid elproduktion vid mindre anläggningar. En producent som sammanlagt har anläggningar med en större effekt än 255 kWp ska betala skatt på den el som används av producenten. Skattebegränsningen gäller per organisationsnummer. Samtliga nämnder i Stockholms stad har samma organisationsnummer, vilket gör att staden blir föremål för denna extra beskattning. Detta har en stor inverkan på den ekonomiska lönsamheten i att installera solceller för fastighetskontoret och andra organisationer med flertalet fastigheter. Fastighetskontoret vill därför anmärka att utredningens uttalande om att anläggningar på t.ex. sporthallar skulle vara berättigade skattereduktion som ett felaktigt antagande.

Strategin föreslår att administration, regelverk och stödsystem för solcellsägare är målgruppsanpassat, vilket fastighetskontoret ser mycket positivt på. I strategin har Energimyndigheten dock endast baserat detta på anläggningens storlek och inte på storlek på anläggning per organisationsnummer. Detta är en viktig aspekt att åtgärda för att dagens situation med missgynnande skatteregler inte ska bestå och drabba installation av solel på såväl kommunala som kommersiella byggnader, vilka utgör den största delen av marknaden i enlighet med underlaget.

Det har nu föreslagits en förändring av beskattningen från 29 öre till 5 öre. Om detta genomförs så skulle det naturligtvis förbättra lönsamheten. Dock så visar beräkningar som utförts av Stockholms stads Energicentrum, utan att innefatta skatten på grund av diskussionen att avskaffa denna, att även det statliga investeringsstödet och elprisets utveckling framöver har stor påverkan på lönsamheten och återbetalningstiden.

Som utredningen påvisar finns en utmaning i att i planeringsprocessen beakta solfrågan och planera för optimala stadsstrukturer i detta avseende. Vidare stöd från Energimyndigheten inom detta område ser fastighetskontoret positivt på.

Avslutningsvis instämmer fastighetskontoret med uttalandet om att regelverket för när bygglov behövs är otydligt. För att klara en stor ökning av solcellsinstallationer behöver bygglovsprocessen ses över med tydliga principer och riktlinjer så bygglovshandläggare kan fatta snabba beslut.

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 21 november 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen välkomnar att regeringen tar fram en strategi för solelproduktion i Sverige. Dock kvarstår flera oklarheter om vilka skatteregler och ekonomiska stöd som ska gälla framledes. Det i sig är hämmande för investeringarna eftersom de ekonomiska förutsättningarna under en anläggnings tekniska drifttid därigenom är svåra att förutse.

Potential för solel i Sverige

Energimyndigheten menar att solelproduktionen till 2040 behöver täcka mellan 5 och 10 procent av den totala elanvändningen i Sverige.

Förvaltningens synpunkter

I *Strategi för fossilbränslefritt Stockholm 2040*, som beslutats av Kommunfullmäktige i Stockholms stad, finns målet att "Staden ska uppnå en egen elproduktion baserad på solenergi som motsvarar minst 10 % av Stockholms stads elanvändning" till år 2040. Stadens ambition är således väl i linje med Energimyndighetens bedömning.

Förvaltningen vill dock påpeka att om utbyggnaden av solpaneler ska komma till stånd i en så stor utsträckning, måste de ekonomiska incitamenten öka, eftersom återbetalningstiden för små anläggningar är lång eller i vissa fall längre än den tekniska drifttiden. På de flesta byggnader kommer nämligen anläggningarna att bli små på grund av begränsad takyta. En annan begränsning är att försäljning av egenproducerad solel för närvarande inte är lönsam, varför anläggningar dimensioneras efter byggnadens lägsta elbehov som infaller under sommarmånaderna då solpanelerna producerar som mest.

Målgruppsanpassning av regelverk

Energimyndigheten föreslår att regelverk och styrmedel ska anpassas efter tre nivåer:

- Små anläggningar 68 kWp
- Medelstora anläggningar 68 – 255 kWp
- Stora anläggningar som är större än 255 kWp

Tanken med nivågrupperingen är att storleken på anläggningar, också stämmer med ägarstrukturen av anläggningarna. På så vis kan styrmedel och regler förenklas och anpassas till respektive ägargrupp.

Förvaltningens synpunkter

En stor kommun som Stockholms stad kommer att ha anläggningar inom både små och medelstora anläggningar. Ett stort antal små anläggningar kommer att finnas på bostadshus inom allmännyttan samt förskolor. Medelstora anläggningar på idrottsanläggningar, vattenreningsanläggningar och liknande. Om konsekvensen också blir att olika regler kommer att gälla för kommunens olika anläggningar, framgår inte av förslaget.

Förvaltningen bedömer att de flesta kommuner har samma situation som Stockholms stad med anläggningar inom både små och medelstora anläggningar. Detta torde också gälla många fastighetsbolag. Här finns således en mycket stor potential för solelproduktion. Med detta i åtanke anser förvaltningen att det bör vara samma regler för en kommuns eller företags samtliga anläggningar, då storleken på en anläggning beror på tekniska orsaker och inte ägarförhållanden.

Förändring av investeringsstödet – privatpersoner

Energimyndigheten föreslår att investeringsstödet för installation av solcellsanläggningar slopas för småhusägare och ersätts med ett så kallat solROT. Kostnader för solelinstallationer skulle med solROT hanteras på samma sätt som ROT-avdraget fungerar för andra byggtjänster.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen stöder förslaget då det bör bli betydligt enklare för småhusägare med det föreslagna systemet. Samtidigt avlastas länsstyrelserna som därmed kan få mer tid för handläggandet av investeringsstödet till större anläggningar. Detta borde få till följd att handläggningstiderna förkortas betydligt. I strategin finns däremot inte klart uttalat vad som kommer att gälla för små anläggningar i kommunal förvaltning, bostadsrättsföreningar eller fastighetsbolag.

Troligen kommer de flesta kommunala anläggningarna att var inom kategorin små anläggningar. Det är således av största vikt att tydliga regler tas fram omgående även för små anläggningar som inte ägs av privatpersoner, om en snabb utbyggnad ska kunna ske i kommunal regi.

Elcertifikat till små anläggningar

Energimyndigheten föreslår att nya anläggningar som hamnar inom kategorin små anläggningar (upp till 68 kWp) inte ska ingå i systemet med elcertifikat. Intäktsbortfallet föreslås bli kompenserat inom systemet med solROT. (Intäkten via elcertifikatsystemet är 14 – 20 öre per producerad kWh). Frågan om hur andra ägare, än småhusägare, av mindre anläggningar ska kompenseras skjuter Energimyndigheten till kontrollstation 2019.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att det är bra att villaägare får ett förenklat system där allt sköts via det föreslagna solROT-systemet. Däremot är det av största vikt att Energimyndigheten skyndsammast föreslår hur det ska fungera för andra ägargrupper av mindre anläggningar t.ex. kommunala fastighetsbolag, bostadsrättsföreningar m.m. Elcertifikatsystemet, eller något annat kostnadsbidrag, kan vara helt avgörande för om en solcellsanläggning blir lönsam eller inte. Och eftersom elcertifikat betalas ut under en anläggnings första femton driftår är elcertifikat en viktig parameter vid bedömning av långsiktiga kostnadskalkyler.

Energiskatt på egenproducerad el

Enligt nuvarande regelverk ska en ägare av en solel-anläggning betala energiskatt för den el som ägaren använder om anläggningen, eller den sammanlagda effekten av flera små anläggningar, är större än 255 kWp. Sedan den 1 juli 2016 är skatten 29,2 öre per kWh. Energimyndigheten föreslår att reglerna ska ändras från att gälla per juridisk person till att gälla anslutningspunkt eller liknande.

Under remisstiden har regeringen, den 21 november, presenterat ett förslag som innebär att ägare av stora anläggningar, d.v.s. anläggningar som är större än 255 kWp, även i fortsättningen ska betala skattesatsen 29,2 öre per kWh. Däremot föreslås att reglerna ändras så att ägare som har många mindre anläggningar, som sammantaget har högre effekt än 255 kWp, ska betala en lägre skatt på den el som ägaren använder för eget bruk. Den skattesatsen föreslås bli 0,5 öre per kWh från och med 1 juli 2017. Regeringens ambition är att skatten ska slopas helt. Det fordrar dock ett godkännande av EU.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen välkomnar regeringens föreslagna förändring av regelverket så att en juridisk

person kan ha många små anläggningar, som tillsammans överstiger 255 kWp, med skattebefrielse för den el som ägaren använder för eget bruk. Med förändringen elimineras olikheter i skatteuppbörd på grund av ägande, utan sker uteslutande på grund av anläggningens storlek.

Undantag för energiskatt på egenproducerad el

Energimyndigheten hänvisar i förslaget till strategi till finansdepartementet som utreder ytterligare lättnader för beskattning av egenproducerad el. Myndigheten menar att en höjd effektgräns för att erhålla skattereduktion bör utredas av departementet.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att det finns rimlighet i att el som produceras för eget bruk är skattebefriad. Däremot bör en sådan skattebefrielse inte bara gälla för el producerad av solenergi, utan alla slag av förnybar elproduktion till exempel vindkraft.

Fysisk planering

I strategin förs resonemang om betydelsen av att kommuner i den fysiska planeringen tar in solelproduktion. Myndigheten tror att ett hinder för nya solelanläggningar beror på otydliga anvisningar i plan och bygglagen (PBL) kring regler om bygglov. Det har fått till följd att kommuner tolkar reglerna olika. I vissa kommuner krävs alltid bygglov, i andra inte.

Ett annat förslag är att Energimyndigheten gör en sammanställning av exempel på lyckad fysisk planering för främjande av solel.

Förvaltningens synpunkter

Även om det inte i första hand är otydligheter i plan och bygglagen som gör att det finns olika tolkningar i landets kommuner, anser förvaltningen att ett förtydligande av lagtexten kan vara en markering som leder till att kommuner ser över sina bygglovskrav rörande solpaneler. Förvaltningen stöder förslaget med en sammanställning av lyckad fysisk planering. Sammanställningen kan ge inspiration och initiera samarbeten mellan kommuner rörande fysisk planering och solel.

Kontrollstationer

Energimyndigheten föreslår att det införs kontrollstationer för strategins genomförande. En första sådan föreslås ske 2019. Vid denna anser myndigheten att några områden studeras:

- Lagring av el i batterier, på nätet eller i annan form?
- Behövs investeringsmedel efter 2019?
- Har det uppstått nya hinder?

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen tycker det är bra med återkommande kontrollstationer där erfarenheter utvärderas och uppkomna problem identifieras. Dock vill förvaltningen framhålla att regelverken kring bidrag och andra ekonomiska stimulanser samt skatter som berör solel har förändrats flera gånger på kort tid. Eftersom installationer av solelanläggningar är långsiktiga investeringar, 25 – 30 år, måste också regelverken vara långsiktiga och beständiga. Förvaltningen tror att osäkerheter om framtida regelförändringar, är starkt bidragande orsaker till varför många investeringar inte kommer till stånd.

Som tidigare framhållits bör det redan i strategin ges klarare regler för alla storlekar och ägarförhållanden av solelanläggningar. Hittills har det tagits fram detaljerade regler som främst gäller för småhusägare. Det är i och för sig bra, men det finns stora takareor som utgör potentialer för solelproduktion som ägs av kommuner och andra fastighetsägare för vilka reglerna fortfarande är oklara.

Heltäckande solelstatistik

Enligt ett förslag till EU-direktiv blir det obligatoriskt för länder att årligen rapportera energistatistik från och med 2017. Avseende solelproduktion ska statistiken delas upp i:

- Residential <20 kWp
- Commercial size 20-1000 kWp = (1 MWp)

- Utility size > 1000 kWp
- Off-grid

Statistiken ska redovisas månadsvis, vilket för närvarande inte sker för solesproduktionen i Sverige. I rapporten beskrivs olika sätt på vilka elstatistik för solceller skulle kunna samlas in. Myndigheten konstaterar dock att ingen av metoderna är heltäckande. Ett annat problem som myndigheten påpekar är att det saknas definition av en så kallad Off-grid anläggning. Innefattas även mycket små anläggningar som till exempel solceller på segelbåtar?

Svenska kraftnät arbetar med att ta fram en anläggningsdatabas till vilken alla elmätare planeras vara anslutna. Energimyndigheten menar att den databasen verkar bli den bästa som går att åstadkomma. Brister är dock att elmätarna enbart mäter netto, d.v.s. elen som går ut på nätet, så kallad överskottsproduktion. Däremot inte elen som används inom t.ex. en byggnad. Off-grid anläggningar omfattas inte heller av databasen.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen har inga synpunkter på hur statistik inhämtas, däremot ställer sig förvaltningen frågande till att olika effektgränser föreslås gälla för skatteregler och uppdelningen av statistik. Det kan komma att leda till ökat arbete vid eventuell rapportering för kommuner och andra ägare av många anläggningar av olika storlek.

Stadsbyggnadskontoret

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 11 januari 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Att skapa förutsättningar för hållbar energianvändning, miljöanpassade transporter och resurseffektiva kretslopp är väl kända utmaningar för stadsbyggandet. Omställningen till förnybar energi utgör en av flera centrala frågeställningar. Stockholms stads mål om att vara en fossilbränslefri stad år 2040 speglar den minskning av växthusgaser som behöver ske för att nå det så kallade tvågraders-målet. Ur ett kommunalt perspektiv är det välkommet att den statliga nivån tar ansvar för att ta fram strategier och ge nya ekonomiska och skattemässiga spelregler för att underlätta omställningen. Det också bra med nationellt stöd för ökad produktion av förnybara energislag.

Generellt anser kontoret att strategin bör utvecklas avseende möjligheterna att producera solceller i Sverige. Kommunernas olika förutsättningar bör framgå inte minst då det finns stora geografiska skillnader, t.ex. vad gäller soltimmar och energibehov i byggnader. Med tanke på att klimatet förändras bör även framtida konsekvenser för solutbyte och energibehov tas upp. Kopplingar till andra framväxande energislag som exempelvis vindkraft är också av intresse. Konsekvenser för etablerade energisystem som fjärrvärme bör också tydligare framgå. Även aspekter på glesbygd och större städers förutsättningar kan vara av intresse. När det gäller arbetstillfällen och näringsliv bör en analys ingå av konsekvenser för små- och mellanstora företag.

Energimyndigheten menar att det idag finns goda möjligheter att nå en högre integrering av aspekter viktiga för solcellsinstallation i den fysiska planeringen. Kontoret anser att strategin ytterligare skulle kunna lyfta fram vikten av att tydliggöra möjligheter att främja och integrera solenergi i kommunala planeringsprocesser. Detta arbete skulle kunna drivas på tillsammans med andra myndigheter och lokala och regionala aktörer inom området. För ett lyckat resultat behövs också vägledning inom området.

Hur planeringen kan utvecklas för att möjliggöra produktion och lagring av solceller är en viktig aspekt. Kontorets erfarenhet att det i alla planeringens skeden är viktigt att analysera och ta hänsyn till de faktorer som påverkar möjligheterna till lokalt producerad förnybar energi. Av betydelse är bland annat gators och byggnaders riktning mot solen, vindförhållanden samt utformning av kvarter och byggnader så att de inte skuggar varandra. Här behöver metoder utvecklas så att detta kan bli en naturlig del av stadsplanerarnas arbetsprocess. Även plantekniska möjligheter kan behöva utvecklas och medvetandegöras exempelvis för att genom särskild bestämmelse i detaljplanen tillåta teknisk anläggning för

energiproduktion för att på det sättet möjliggöra att anläggningen får en egen fastighet/huvudman.

Hur potentialen för solenergi ser ut för olika ytor samt hur olika utformningsaspekter kan påverka solinstrålningen är också av betydelse. Stockholms stad har för egen del utvecklat en solkarta. Kontoret anser att det generellt behöver utvecklas bättre kunskaps-underlag som stöd för kommuners och andra aktörers arbete. Så kallade 3D karteringar, som även visar möjligheter till sol på fasader ger intressanta möjligheter och har utvecklats exempelvis för staden Wien.

Ett av de hinder för utbyggd sol som Energimyndigheten lyfter fram är att regler för bygglov hanteras på olika vis i olika kommuner. Solceller/solfångare/solföljare är inte bygglovs- eller anmälningspliktiga i sig. Det är det utförande som de medför som gör att åtgärden kan behöva prövas genom bygglov, exempelvis vid prövning av fasadändring. I Stockholm finns ett politiskt uppdrag att ta fram en handledning för att underlätta för bedömning internt och gentemot allmänheten. En handledning som gör att processen skall flyta enkelt med attraktivt resultat.

För övrigt är byggnadskomponenter med integrerad teknik för solenergi något som kontoret gärna ser mer av i stadsbyggnads-sammanhang. Bebyggelse med olika typer av verksamheter kan ur arkitektoniska och kulturhistoriska aspekter vara förhållandevis enkla att utnyttja för solenergi. Vid nybyggnation kan gestaltning av byggnader utformas för att innefatta exempelvis solenergipaneler. Många befintliga byggnader, exempelvis industribyggnader, kan med fördel utnyttjas för byggnadsintegrerad solenergi som också kan bli ett positivt och estetiskt tilltalande tillägg. Även andra stadsbyggnadselement, bland annat solvända bullerskydd, kan lämpa sig för att rymma solenergianläggningar.

På utvecklingssidan kan kontoret framhålla fler angelägna områden. Produktion av solenergi är en sak, men lagring och distribution liksom energianvändning och smarta system där värme- och energilaster kan flyttas mellan användare och producenter med matchande behov skulle behöva underlättas. En energiatlas enligt holländsk modell skulle kunna utvecklas som stöd för detta. Det skulle vara bra om det kunde bli ett nationellt ansvar, för t.ex. lantmäteriet att tillhandahålla och sammanställa data av denna typ som de olika kommunerna i landet sedan kunde dela. På så vis blir det lättare att överbrygga administrativa gränser och att ta större grepp med gemensamma data. Det skulle också vara enklare för kommunala aktörer att föra samtal med den privata sektorn som många gånger är verksamma över större geografiska områden.

Trafikkontoret

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 11 januari 2017 har i huvudsak följande lydelse.

En strategi för sol med en bred politisk överenskommelse som borgar för att säkerställa långsiktiga spelregler för utvecklingen av förnybar elproduktion är en god förutsättning för framtida miljöinvesteringar. Nationellt, såväl som i Stockholmsregionen, finns en teknisk potential för ökad andel sol.

Remisserna beskriver hur styrmedel kan utformas, utmaningen med överproduktion av sol och hur detta kan hanteras. Skatteregler innebär att för stora anläggningar ska produktionen skattebeläggas. Samma regler gäller även då fler små soleanläggningar är kopplade till ett och samma organisationsnummer. Detta gör att det är svårt för många små anläggningar, exempelvis de som Stockholms stads förvaltningar och bolag äger, att bli ekonomiskt lönsamma. En föreslagen sänkt beskattning av sol skulle förbättra lönsamheten.

Utredningen påvisar att det finns möjligheter att i stadsplaneringen beakta solfrågan för att möjliggöra fler och nya platser för sol och även att ett förtydligande regelverk för bygglov kan bidra till en effektiv utveckling av sol.

Trafikkontorets förslag

Solelinstallationer beskrivs som att de i första hand kommer att genomföras på hustak, fasader och i solelsparker. Trafikkontoret kommer därför sannolikt inte att kunna bidra i

nämnavd omfattning till framtida solelinstallationer då trafikkontoret inte har byggnader eller områden som lämpar sig för detta.

Sammantaget har trafikkontoret inget att invända mot eller att tillägga till förslagen eller materialet i betänkandet.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 18 januari 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Underremisser

AB Familjebostäder

Det är positivt att en långsiktig strategi fastställs för att öka solelproduktionen i Sverige. Bolaget anser att en grundläggande förutsättning för lönsamhet och satsningar på solel är att elskattebefrielse erhålls för solel som används i egna fastigheter.

I dagsläget har Familjebostäder en total installerad effekt på 570 kWp. Alla nya anläggningars elproduktion kommer därmed omfattas av elbeskattning. Oavsett nivå på elskatt tillkommer kostnader för administration. Familjebostäder delar Energimyndighetens uppfattning att styrmedel ska justeras från att gälla juridisk person till fastighet/anslutningspunkt.

I framlagt förslag föreslås att tre olika kategorier av anläggningsägare definieras för olika stödsystem. Familjebostäder har anläggningar inom två av tre föreslagna kategorier. Bolagets uppfattning är att det blir administrativt tungt och onödigt att arbeta med olika stödsystem inom samma företag för att solcellsanläggningarna är olika stora. Bolaget efterlyser därför att enbart ett stödsystem används oberoende av effektgräns.

Familjebostäder delar uppfattningen att ökade satsningar för teknikutveckling inom batterilagring av solcellsproducerad el är viktigt. Avsaknad av möjlighet till omfördelning mellan produktion och konsumtion har varit och är en begränsning vad gäller utbyggnaden av solcellsinstallationer.

Familjebostäder ser positivt på att strategin tar upp behovet av en genomgripande översyn av bygglovsprocessen för att åstadkomma enhetliga bedömningar och riktlinjer på ett nationellt plan. Avseende nationell miljömärkning på solceller är det positivt då miljöbelastningen för solelproduktionen kan skilja sig avsevärt beroende på produktionsanläggningars miljöprestanda.

AB Fortum Värme

Fortum Värme stödjer målsättningen om att Sverige ska nå 100 procent förnybar elproduktion till år 2040. Den stora utmaningen för kraftsystemet handlar dock snarare om effekt än om energi, det vill säga att se till att det finns tillräckligt med förnybar produktionskapacitet de kritiska timmarna när kraftsystemet är ansträngt.

Bolaget konstaterar att produktion av solkraft i Sverige snarare förvärrar än hjälper kraftbalansen de kritiska timmarna. Anledningen är att solkraftens produktionsprofil ligger i motfas mot elanvändningen. En ogenomtänkt utbyggnad av solkraft i Sverige riskerar således att ge överskott av elproduktion sommartid utan att tillföra nödvändig effekt vintertid. Styrbar och planerbar biokraft från kraftvärme kan däremot produceras när elen behövs som bäst, vilket regelmässigt är under årets kalla och korta dagar.

När det gäller målsättningen för förnybar elproduktion anser Fortum Värme att man inte ska sätta specifika mål för enskilda produktionsslag. Istället bör de olika teknikerna konkurrera på lika villkor med teknikneutrala, konkurrensneutrala och marknadsbaserade styrmedel. De ekonomiska stöd som riktas specifikt till solkraft undergräver teknikneutraliteten och kostnadseffektiviteten i elcertifikatsystemet.

Bolaget konstaterar att Sverige är ett av de länder i världen som rent meteorologiskt har sämst förutsättningar för solenergi, samtidigt som landet har mycket goda förutsättningar för vattenkraft, vindkraft och bioenergi. Detta är något som inte framgår av Energimyndighetens förslag och som måste beaktas vid beslut om framtida styrmedel och mekanismer för

styrning av utvecklingen av energisystemet. Till exempel har el från biokraftvärme bättre klimatprestanda än solkraft.

Även för fjärrvärmen är de ensidigt riktade subventionerna till solceller problematisk. Störst utväxling av skattenedsättningen för egenproducerad solkraft får man i byggnader med hög elanvändning, som till exempel i byggnader som värms med värmepump. Detta förhållande riskerar att skapa betydande problem ur ett försörjningstrygghetsperspektiv för kraftsystemet. Skattenedsättningen för egenproducerad solkraft styr således implicit mot installation av värmepumpar och därmed mot dels ökad (!) elanvändning, dels minskad (!) prima elproduktion, eftersom underlaget för kraftvärmebaserad el minskar. Kraftvärme ger dubbel nytta i kraftsystemet eftersom el produceras när den som bäst behövs samtidigt som den producerade fjärrvärmen ersätter elbaserad uppvärmning.

Rimligen borde också en analys av framtida lager- och/eller batterilösningar tas fram innan några beslut om en utvecklad solesstrategi fattas.

Styrningen av utveckling mot solkraft bör ske på marknadsmässig grund med stöd av väl definierade, teknik- och konkurrensneutrala styrmedel. Flera av dagens styrmedel som premierar installation och användning av solceller är införda utan någon djupare konsekvensanalys. Om utbyggnaden av solkraft inte går i takt med utvecklingen av övrig infrastruktur, såsom elnät och andra kraftslag som kan garantera effekt då solkraften inte producerar, så riskeras stora samhällsekonomiska ineffektiviteter. Det är således inte bara en fråga om kapacitet, det är även en fråga om var och i vilken takt utbyggnaden sker. Det saknas analyser som kan ligga till grund för arbetet med nya styrmedel som påverkar elmarknaden.

Sammanfattningsvis menar Fortum Värme att hela frågan om satsningar på solkraft baserade på specifika subventioner i Sverige måste analyseras mer kritiskt och mer fullständigt än hittills. Detta gäller vilka ekonomiska subventioner, till exempel skattelättnader för egenproducerad solkraft, som ska utgå för installation och användning av solceller. Det gäller att väga in livscykelperspektiven på de olika produktionsslagen. Det gäller frågan om försörjningstrygghet i kraftsystemet. Det gäller också frågan om det rimliga i ett styrsystem som sammantaget driver mot ökad elanvändning för uppvärmning. Sett ur ett energikvalitetsperspektiv är det bättre att omvandla el till rörelseenergi (transporter) än till värmeenergi.

AB Svenska Bostäder

AB Svenska Bostäder anser att det är positivt att en förankrad strategi fastställs för en långsiktig planering för att öka solelproduktionen i Sverige. De skatteregler som gäller idag innebär att effektgränsen baseras på juridisk person, vilket inte är konsekvent. Det begränsar därför installationstakten och innebär ett stort administrativt arbete för fastighetsägaren, oavsett belopp.

Energimyndighetens förslag att styrmedel ska justeras från att gälla juridisk person till anslutningspunkt eller motsvarande är därför positivt. I strategin föreslås att regelverk, stödssystem och administration, anpassas efter respektive målgrupp, vilket enligt bolagets mening skulle underlätta hanteringen avsevärt.

En invändning är dock att målgruppsdefinitionen baseras på den enskilda anläggningens storlek och inte en större fastighetsägares antal anläggningar. Bolaget upplever att många delar i denna strategi vänder sig till mindre fastighetsägare av flerfamiljshus och villaägare. En större fastighetsägare kan ha ett stort antal solcellsanläggningar utan att det ingår enskilda anläggningar över 68 kWp. En skattereduktion ersätter inte det ekonomiska bortfallet från elcertifikaten, utan behöver kompenseras på annat sätt.

Bolaget föreslår att Energimyndigheten närmare utreder konsekvenserna av att förenkla administrationen gällande egenanvändning av denna elproduktion och ser positivt på förslaget att investeringsstödet ersätts med någon form av ROT-bidrag för privatpersoner, vilket påskyndar hanteringen för fastighetsbolagen. Bolaget ser det också som positivt att strategin pekar på stödformer för teknikutveckling inom batterilagring och översyn av bygglovsprocessen och vill lyfta fram att en nationell kravställning på miljömärkning vid kommande upphandlingar för solceller behövs.

Bolaget delar Energimyndighetens uppfattning om de mest kostnadseffektiva metoderna för att få fram användbar statistik i väntan på ”tjänstehubben”. Bolaget anser att

Enenergimyndigheten i kravställningen för denna bör ange möjligheten till att inhämta information från andra etablerade system på marknaden gällande installations- och produktionsstatistik.

Micasa Fastigheter AB

Micasa Fastigheter har valt att fokusera på de aspekter i förslaget som har störst inverkan på bolaget som fastighetsägare. Micasa Fastigheter vill understryka vikten av att de ekonomiska styrmedlen utformas så att de är långsiktiga och styr mot en ökad utbyggnad av solceller.

Det är i dagsläget svårt att veta om och när en installation av solceller kommer att beviljas investeringsstöd. Att lyfta ut installationer av solceller på villor ur investeringsstödet skulle vara ett effektivt sätt att underlätta för övriga fastighetsägare.

Förslaget att utesluta anläggningar med en topp effekt på högst 68 kWp ur elcertifikatsystemet är dåligt anpassat för större fastighetsägare. En större fastighetsägare kan ha ett stort antal solcellsanläggningar där den totala installerade effekten är hög men där ingen enskild anläggning har en topp effekt på över 68 kWp. Att lägga på 20 öre på skattereduktionen hjälper inte en sådan fastighetsägare utan det ekonomiska bortfallet från elcertifikaten behöver kompenseras på något annat sätt.

Dagens regelverk vad det gäller solceller kan sammanfattas som krångligt och svåröverskådligt. För att underlätta informationsspridningen bör den så kallade tjänstehubben bli ett verktyg där det på ett enkelt sätt går att få information om de regler, styrmedel m.m. som berör solceller.

Stockholms Hamn AB

Hamnen välkomnar en strategi för ökad användning av solel, med ambition om en jämn och stabil utbyggnad av solelen, med målsättning att solelen i högre grad ska bidra till att Sverige år 2040 har 100 procent förnybar energiproduktion. Hamnen anser att det är bra om strategin omfattar regelbundna så kallade kontrollstationer fram till 2040, så att uppföljningar görs och åtgärder kan vidtas om nödvändigt.

Ett av syftena med förslaget till strategi är att målgruppsanpassa styrmedel, så att de blir enkla att förstå och använda. Detta ser Hamnen mycket positivt på. Dock anser vi att ytterligare skulle kunna göras för att målgruppsanpassa, förtydliga och förenkla.

Bland annat borde indelningen av anläggningarna inte göras utifrån anläggningens storlek (installerad effekt), utan istället utgå från vem som är ägare till anläggningen, privatperson eller juridisk person (med organisationsnummer). Många juridiska personer har anläggningar av olika storlek vilka, utifrån strategins förslag, skulle omfattas av olika regler vilket försvårar hanteringen. Det skulle också underlätta om de stöd och styrmedel som finns idag kunde renodlas, till exempel antingen investeringsstöd eller elcertifikat.

Förslaget i strategin, att investeringsstödet för villor ska ersättas med ett riktat ROT-avdrag (solROT), är enligt Hamnens uppfattning bra, i och med att det förhoppningsvis leder till kortare väntetider för övriga kategorier. Även Energimyndighetens förslag att styrmedel ska justeras från att gälla juridisk person till att gälla anslutningspunkt (anläggning), är positivt.

Skatten på den solel som producenten själv förbrukar kommer 1 juli 2017 att sänkas till 0,5 öre per kWh. Denna skatt är i sig inte en del av Energimyndighetens förslag till strategi, men Hamnen vill ändå lyfta fram att sänkningen är en viktig förutsättning för att få lönsamhet i våra satsningar på solelproduktion. Dock är vår uppfattning att energiskatten borde tas bort helt och hållet, i och med att den innebär administrativa kostnader.

Hamnen delar Energimyndighetens uppfattning att aspekter som är viktiga för solcellsinstallationer tydligare behöver integreras i den fysiska planeringen. Även regelverket för när bygglov behövs är otydligt och bygglov hanteras olika från kommun till kommun.

Strategiförslaget belyser den negativa miljöpåverkan som tillverkningen av solcellsanläggningar ofta medför. Hamnen anser här att det vore bra om en vägledning tas fram kring hur livscykelperspektivet kan och får beaktas vid upphandling av solcellsanläggningar. Hamnen ser också fram emot satsningar på teknikutveckling inom till exempel området energilager.

För solelstatistik föreslår Energimyndigheten metoder på relativt kort sikt (fram till

2020). Därefter ska en stor del av elstatistiken kunna baseras på det nya nationella anläggningsregistret, kallat "tjänstehubben". Hamnen har inga synpunkter på de föreslagna kortsiktiga metoderna, men anser att det är viktigt, när tjänstehubben är på plats, att det säkerställs att data från andra system ska kunna överföras direkt till den nationella databasen

Stockholm Vatten AB

För att kunna leverera VA-tjänster är Stockholm Vatten beroende av en kontinuerlig strömförsörjning med hög tillförlitlighet och kvalitet. Bolaget ser det därför som mycket viktigt att åtgärder vidtas för att undvika framtida effektbrist och negativ inverkan på elnätet. För Stockholm Vatten är därmed de förslag som framförs i underlagsrapporten "Effekter i elsystemet från ökad andel solceller [ER 2016:22]" särskilt viktiga att genomföra.

Generellt kan sägas att lönsamhet är en förutsättning för en storskalig utbyggnad av solceller. Inom offentlig VA-verksamhet bör lönsamhet anses vara ett absolut krav för utbyggnad av solceller. Detta eftersom verksamheten är avgiftsfinansierad och avgiften enligt lagen om allmänna VA-tjänster inte får överskrida det som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva VA-anläggningen.

Ett sätt att öka lönsamheten vore att bygga mer storskaligt, vilket sänker kostnaden per installerad kWp. Befintligt stödsystem hämmar dock denna typ av storskalig byggnation, genom en övre effektgräns för undantaget från energiskatt på egenproducerad el (255kWp/juridisk person), samt en begränsning av skatteavdragsnivån (max 30 000 KWh per juridisk person). Om målet är ökad användningen av solceller bör detta ses över, för att inte hämma storskalig utbyggnad där solläget är bra och byggkostnaden är gynnsam. Energimyndighetens förslag att utreda höjd effektgräns för skattereduktion anses därför vara ett bra förslag. Gällande undantaget från elskatt på egenproducerad el föreslår energimyndigheten att effektgränsen framöver skall räknas per anslutningspunkt istället för att som idag räknas per juridisk. Detta ses som ett steg i rätt riktning, men Stockholm vatten ser gärna att effektgränsen dessutom höjs.

I rapporten "Förslag till strategi för ökad användning av solceller [ER 2016:16]" föreslås att investeringsstödet fasas ut för privatpersoner. Vidare föreslås höjd tydlighet för vad som gäller för installation av solceller, genom ökad samordning av kommunala regler för solceller. Båda dessa förslag ses som positiva då de skulle underlätta det administrativa arbetet för Stockholm Vatten vid en framtida solcellsbyggnation.

Gällande rapporten "Förslag till heltäckande solcellstatistik [ER 2016:20]" har Stockholm Vatten inga synpunkter. Detta då bolaget bedömer att det som framförs i denna rapport kommer ha ytterst begränsad påverkan på bolagets befintliga solcellsanläggning och företagets förutsättningar för framtida utbyggnad av solceller.

Koncernledningen

Koncernledningen välkomnar den föreslagna strategin för ökad användning av solceller och förslaget till heltäckande solcellstatistik. I stadens miljöprogram 2016-2019 framgår att stadens satsningar på solenergi ska öka och ske där det är lönsamt, samt att lönsamheten för elproduktion baserad på solenergi är starkt avhängig framtida skatteregler.

Energimyndigheten föreslår att regelverk och styrmedel ska anpassas efter tre nivåer med små, medelstora och stora anläggningar. Koncernledningen framhåller vikten av att framtida regelverk harmoniseras för små och medelstora anläggningar upp till 255 kWp, eftersom att storleken på anläggningarna främst beror på tekniska orsaker och inte ägarförhållanden. I Energimyndighetens förslag ska små anläggningar med en topp effekt om högst 68 kWp tas ur elcertifikatsystemet och regelverken anpassas med bl.a. ROT-avdrag som för andra byggtjänster, vilket i nuläget främst verkar riktat mot privatpersoner. För koncernens bolag kan det antas att de flesta anläggningarna kommer att vara inom kategorin små anläggningar. Därför är det viktigt att skatteregler och de ekonomiska stöd som tas fram blir tydliga, förenklar administrationen och säkerställer likställighet för olika aktörer. I detta ser koncernledningen positivt på att strategin också syftar till att förbättra tydligheten kring byggregler för installation av solceller genom ökad samordning av kommunala regelverk.

Koncernens bostadsbolag lyfter fram att en grundläggande förutsättning för lönsamhet och satsningar på solceller är att elskattebefrielse erhålls för solceller som används i egna fastigheter. Vidare lyfter bostadsbolagen fram att Energimyndigheten bör utreda

möjligheterna att förenkla administrationen för egenanvändning av elproduktion för större fastighetsägare. Det kan ske genom att renodla stödformerna till investeringsstöd eller elcertifikat, eller skattefrihet med ett samtida avlägsnande av effektgränser. Stockholm Vatten framhåller i sitt remissvar att lönsamhet är en förutsättning för en storskalig utbyggnad av solceller. Stockholms Hamn anser att det är bra om vägledning tas fram för beaktande av livscykelperspektiv vid framtida upphandlingar av solcellsanläggningar.

Koncernens intressebolag Fortum Värme påpekar att hela frågan, om satsningar på solkraft baserade på specifika subventioner, måste analyseras mer kritiskt och mer fullständigt än hittills och att det inte bör sättas specifika mål för enskilda produktionsslag. Bolaget påpekar vidare att om utbyggnaden av solkraft inte går i takt med utvecklingen av övrig infrastruktur, såsom elnät och andra kraftslag som kan garantera effekt då solkraften inte producerar, så riskeras samhällsekonomisk ineffektivitet och problem ur ett försörjningstrygghetsperspektiv.

Gällande förslaget om solelsstatistik anser koncernledningen att det på kort sikt verkar tillfredställande och kostnadseffektivt att använda olika metoder med enkäter, för att senare ersätta med ett nytt nationellt anläggningsregister. Koncernledningen gör därför bedömningen att förslaget kan stödja och driva utvecklingen för solcellsanläggningar framåt.